

ANVISNING OM BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER OCH NARKOTIKATESTNING I VERKSTADSVERKSAMHET FÖR UNGA

Inledning

Denna anvisning tillämpas på behandling av personuppgifter i överensstämmelse med EU:s allmänna dataskyddsförordning (EU) 2016/679 (nedan "dataskyddsförordningen" och "GDPR") och den kompletterande nationella dataskyddslagen (1050/2018) vid verkstadsverksamhet för unga enligt ungdomslagen (1285/2016), då personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde är kommunen eller någon annan aktör som avses i ungdomslagen.

I anvisningen redogörs för definitioner som anknyter till behandling av personuppgifter, begreppet behandling av personuppgifter, principerna för behandling av personuppgifter, den personuppgiftsansvariges uppgifter, skyldigheter och ställning, den registrerades rättigheter samt narkotikatest i verkstadsverksamhet för unga.

Innehåll

ANVISNING OM BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER OCH NARKOTIKATESTNING I VERKSTADSVERKSAMHET FÖR UNGA 1

Inledning.....	1
Centrala begrepp i anvisningen (artiklarna i EU:s dataskyddsförordning)	2
Behandling av personuppgifter	3
Principer för behandling av personuppgifter.....	3
Behandling av personuppgifter i ungdomsverkstäder	3
Ändamål för behandling av personuppgifter.....	4
Grund för behandling av personuppgifter	4
Särskilda kategorier av personuppgifter	4
Kategorier av registrerade och personuppgifter samt uppgiftskällor	5
Behandling av personuppgifter.....	6
Användning av personuppgifter vid verkstadsverksamhet för unga	7
Utlämnande av uppgifter från verkstadsverksamhet för unga	7
Personuppgiftsansvarig vid verkstadsverksamhet för unga.....	8
Personuppgiftsansvarig.....	8
Den personuppgiftsansvariges ansvar	8
Dataskyddsombud.....	9
Den registrerades rättigheter	9
Narkotikatest i verkstadsverksamhet för unga	9

Centrala begrepp i anvisningen (artiklarna i EU:s dataskyddsförordning)

Deltagare: Person som deltar i förberedande verksamheten i en ungdomsverkstad.

Personuppgifter: Personuppgifter är varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person, varvid denna person (den registrerade) direkt eller indirekt kan identifieras. Exempel på personuppgifter är namn, personbeteckning, hemadress, telefonnummer, e-postadress.¹

Behandling av personuppgifter: Med behandling av personuppgifter avses en åtgärd eller kombination av åtgärder beträffande personuppgifter, såsom insamling, registrering, lagring, användning, bearbetning, ändring, överföring, utlämning och radering. Alla åtgärder som riktas på personuppgifter, från planering av behandlingen till radering av uppgifterna, utgör behandling av personuppgifter.²

Personuppgiftsansvarig: Personuppgiftsansvarig är en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter; om ändamålen och medlen för behandlingen bestäms av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt kan den personuppgiftsansvarige eller de särskilda kriterierna för hur denne ska utses föreskrivas i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt.

Gemensamt personuppgiftsansvariga: Då en personuppgiftsansvarig som gemensamt med minst en annan personuppgiftsansvarig fastställer ändamålen med och medlen för behandlingen ska de vara gemensamt personuppgiftsansvariga.

Personuppgiftsbiträde: Personuppgiftsbiträde är en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning. Med personuppgiftsbiträde avses inte personer som behandlar personuppgifter i sitt arbete under den personuppgiftsansvariges överinseende. Personuppgiftsbiträde kan vara till exempel ett företag, en enskild näringsidkare, offentlig myndighet eller förening. Många olika slags tjänsteleverantörer är personuppgiftsbiträden.

Register: Register är varje strukturerad samling av personuppgifter som är tillgänglig enligt särskilda kriterier, oavsett om samlingen är centraliserad, decentraliserad eller spridd på grundval av funktionella eller geografiska förhållanden.

Meddelande om skydd av personuppgifter: Meddelande om skydd av personuppgifter är ett dokument med vilket en organisation informerar de registrerade om behandlingen av personuppgifter. Det kallas också bland annat integritetsmeddelande och integritetspolicy.

---

¹ Artikel 4 och 9 i dataskyddsförordningen.

² Artikel 4 i dataskyddsförordningen.

Behandling av personuppgifter

Med behandling av personuppgifter avses till exempel insamling, registrering, lagring, användning, bearbetning, ändring, överföring, utlämning och radering. Alla åtgärder som riktas på personuppgifter, från planering av behandlingen till radering av uppgifterna, utgör behandling av personuppgifter.³

Det ska alltid finnas en rättslig grund för behandling av personuppgifter. Grunden ska anges före behandlingen. En grund för behandling kan inte ändras efter att behandlingen av personuppgifter har kopplats till den. Grunden för behandling spelar en stor roll beträffande den registrerades rättigheter gentemot den personuppgiftsansvarige.

Principer för behandling av personuppgifter⁴

Behandling av personuppgifter ska alltid ske i överensstämmelse med de dataskyddsprinciper som anges i dataskyddslagstiftningen.

Enligt dataskyddsprinciperna ska personuppgifter

- behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt i förhållande till den registrerade
- behandlas på ett konfidentiellt och säkert sätt
- samlas in och behandlas för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål
- endast samlas in i den omfattning som behövs för de ändamål för vilka de behandlas
- alltid om nödvändigt uppdateras – felaktiga personuppgifter ska raderas eller rättas utan dröjsmål
- inte förvaras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål för vilka personuppgifterna behandlas.

Varje registeransvarig ska kunna visa att den efterlever de dataskyddsprinciper som räknats upp ovan och som beskrivs i detalj i artikel 5 i dataskyddsförordningen.

<https://tietosuoja.fi/sv/dataskyddsprinciper>.

Den registeransvariges ansvar beskrivs i avsnittet *Registeransvariges ansvar*.

Behandling av personuppgifter i ungdomsverkstäder

Alla har rätt till skydd av sina personuppgifter. Dataskydd är en grundläggande fri- och rättighet som säkerställer den registrerades rättigheter och friheter vid behandling av personuppgifter. Syftet med dataskyddet är att visa när personuppgifter får behandlas och under vilka förutsättningar.

Behandling av personuppgifter ska ske i överensstämmelse med de ovannämnda dataskyddsprinciperna enligt dataskyddslagstiftningen. Det ska alltid finnas en rättslig grund för behandling av personuppgifter.

Behandlingen är endast laglig om åtminstone ett av följande villkor enligt artikel 6.1 i GDPR är uppfyllt: a) samtycke, b) avtal, c) rättslig förpliktelse, d) intressen av grundläggande personlig betydelse, e) allmänt

---

³ Artikel 4 i dataskyddsförordningen.

⁴ Artikel 5 i dataskyddsförordningen.

intresse eller myndighetsutövning, eller f) ändamål som rör berättigade intressen, med undantag i det sistnämnda fallet, särskilt när den registrerade är ett barn.⁵

Ändamål för behandling av personuppgifter

Uppgifter om den unge samlas in på verkstaden i syfte att planera verkstadsträningen för dem, visa på utvecklingen av hans kunskaper och färdigheter, visa resultaten av träningen den unges övriga servicebehov. Uppgifter inhämtas från den unge själv, genom att observera framstegen under verkstadsträningen, och från den myndighet, eller den som sköter ett offentligt uppdrag, som hänvisat den unge till verkstaden.

Grund för behandling av personuppgifter

Lagligheten av behandlingen av personuppgifter inom verkstadsverksamheten för unga bedöms i förhållande till artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. Grunden för behandlingen anges i ungdomslagen. De unga hänvisas till verkstaden oftast av en myndighet eller den som sköter ett offentligt uppdrag. Unga kan också på eget initiativ söka sig till verkstaden. Ett skriftligt avtal ingås om träningen för den unge som hänvisats till verkstaden. Inom verkstadsverksamheten för unga får uppgifter som inkommit i samband med avtalet eller i samband med det uppdrag som anges för verkstaden i ungdomslagen behandlas i syfte att identifiera den unge som kommer för träning eller får träning samt för skötseln av uppgifter inom verkstadsverksamheten.

Enligt 13 § i ungdomslagen ska verkstadsverksamheten för unga med hjälp av träning förbättra den unges färdigheter för att kunna komma in på en utbildning, slutföra en utbildning och komma in på den öppna arbetsmarknaden eller få tillgång till någon annan service som den unge behöver. Verkstadsverksamheten ska också förbättra den unges livskompetens och främja hans utveckling, självständighetsprocess och delaktighet i samhället. Inom verkstadsverksamheten behandlas personuppgifter för de unga som deltar i träningen i verkstaden. Uppgifterna om de unga bildar ett register.

Särskilda kategorier av personuppgifter

Behandling av personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening och behandling av genetiska uppgifter, biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning ska vara förbjuden.⁶

Ovan nämnda förbud ska dock inte tillämpas om någon av bestämmelserna i artikel 9.2 gäller. Uppgifter i särskilda kategorier av personuppgifter får behandlas under följande villkor:

- a) Den registrerade har uttryckligen lämnat sitt samtycke till behandlingen av dessa personuppgifter för ett eller flera specifika ändamål, utom då unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt föreskriver att förbudet i punkt 1 inte kan upphävas av den registrerade.
- b) Behandlingen är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige eller den registrerade ska kunna fullgöra sina skyldigheter och utöva sina särskilda rättigheter inom arbetsrätten och på områdena social trygghet och socialt skydd, i den omfattning detta är tillåtet enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt eller ett kollektivavtal som antagits med stöd av medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder som säkerställer den registrerades grundläggande rättigheter och intressen fastställs.
- c) Behandlingen är nödvändig för att skydda den registrerades eller någon annan fysisk persons grundläggande intressen när den registrerade är fysiskt eller rättsligt förhindrad att ge sitt samtycke.

---

⁵ Artikel 6 i dataskyddsförordningen.

⁶ Artikel 9 i dataskyddsförordningen.

- d) Behandlingen utförs inom ramen för berättigad verksamhet med lämpliga skyddsåtgärder hos en stiftelse, en förening eller ett annat icke vinstdrivande organ, som har ett politiskt, filosofiskt, religiöst eller fackligt syfte, förutsatt att behandlingen enbart rör sådana organs medlemmar eller tidigare medlemmar eller personer som på grund av organets ändamål har regelbunden kontakt med detta och personuppgifterna inte lämnas ut utanför det organet utan den registrerades samtycke.
- e) Behandlingen rör personuppgifter som på ett tydligt sätt har offentliggjorts av den registrerade.
- f) Behandlingen är nödvändig för att fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk eller som en del av domstolarnas dömande verksamhet.
- g) Behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, vilken ska stå i proportion till det eftersträvade syftet, vara förenligt med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen.
- h) Behandlingen är nödvändig av skäl som hör samman med förebyggande hälso- och sjukvård och yrkesmedicin, bedömningen av en arbetstagares arbetskapacitet, medicinska diagnoser, tillhandahållande av hälso- och sjukvård, behandling, social omsorg eller förvaltning av hälso- och sjukvårdstjänster och social omsorg och av deras system, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt eller enligt avtal med yrkesverksamma på hälsoområdet och under förutsättning att de villkor och skyddsåtgärder som avses i punkt 3 är uppfyllda.
- i) Behandlingen är nödvändig av skäl av allmänt intresse på folkhälsoområdet, såsom behovet av att säkerställa ett skydd mot allvarliga gränsöverskridande hot mot hälsan eller säkerställa höga kvalitets- och säkerhetsnormer för vård och läkemedel eller medicintekniska produkter, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga och specifika åtgärder för att skydda den registrerades rättigheter och friheter fastställs, särskilt tystnadsplikt.
- j) Behandlingen är nödvändig för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, vilken ska stå i proportion till det eftersträvade syftet, vara förenlig med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen.

Kategorier av registrerade och personuppgifter samt uppgiftskällor

De registrerade omfattar deltagarna i verkstadsverksamheten för unga. Verksamheten riktar sig till ungdomar under 29 år. Målgruppen är huvudsakligen ungdomar som är i slutskedet av den grundläggande utbildningen och därefter. Verkstadsverksamheten för unga grundar sig på frivillighet från den unges sida och samarbete med den unge.

Kategorin av personuppgifter är identifierings och kontaktinformation om deltagaren (namn, personbeteckning, hemadress, telefonnummer och e-postadress).

Vid behandlingen av ett ärende som gäller en enskild ung person inom verkstadsverksamheten införs i personregistret det i 13 § i ungdomslagen avsedda avtal som gäller den unge, den unges träningsplan, uppgifter som erhållits vid uppföljningen av träningen, fortsatta åtgärder i anknytning till dessa samt information om de uppgifter om den unge som lämnats ut och till vem. I registret införs också uppgifter om dem som ansvarar för den unges träning.

Huvudmannen för verkstadsverksamheten ska definiera vilka arbetsuppgifter som innebär behandling av särskilda kategorier av personuppgifter. Särskilda kategorier av personuppgifter (s.k. känsliga personuppgifter) omfattar uppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening. Till dem räknas också sådana genetiska eller biometriska uppgifter som används för att entydigt identifiera en fysisk person. Även uppgifter om hälsa eller om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning hör till särskilda kategorier av personuppgifter. Att den unge går i träning inom verkstadsverksamhet för unga är i sig en särskild personuppgift.

Behandling av personuppgifter⁷

Om en behandling ska genomföras på en personuppgiftsansvarigs vägnar ska den personuppgiftsansvarige endast anlita personuppgiftsbiträden som ger tillräckliga garantier om att genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder på ett sådant sätt att behandlingen uppfyller kraven i denna förordning och säkerställer att den registrerades rättigheter skyddas.

Personuppgiftsbiträdet får inte anlita ett annat personuppgiftsbiträde utan att ett särskilt eller allmänt skriftligt förhandstillstånd har erhållits av den personuppgiftsansvarige. Om ett allmänt skriftligt tillstånd har erhållits, ska personuppgiftsbiträdet informera den personuppgiftsansvarige om eventuella planer på att anlita nya personuppgiftsbiträden eller ersätta personuppgiftsbiträden, så att den personuppgiftsansvarige har möjlighet att göra invändningar mot sådana förändringar.

När uppgifter behandlas av ett personuppgiftsbiträde ska hanteringen regleras genom ett avtal eller en annan rättsakt enligt unionsrätten eller enligt medlemsstaternas nationella rätt som är bindande för personuppgiftsbiträdet med avseende på den personuppgiftsansvarige och i vilken föremålet för behandlingen, behandlingens varaktighet, art och ändamål, typen av personuppgifter och kategorier av registrerade, samt den personuppgiftsansvariges skyldigheter och rättigheter anges. I det avtalet eller den rättsakten ska det särskilt föreskrivas att personuppgiftsbiträdet

- a) endast får behandla personuppgifter på dokumenterade instruktioner från den personuppgiftsansvarige, inbegripet när det gäller överföringar av personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation, såvida inte denna behandling krävs enligt unionsrätten eller enligt en medlemsstats nationella rätt som personuppgiftsbiträdet omfattas av, och i så fall ska personuppgiftsbiträdet informera den personuppgiftsansvarige om det rättsliga kravet innan uppgifterna behandlas, såvida sådan information inte är förbjuden med hänvisning till ett viktigt allmänintresse enligt denna rätt,
- b) säkerställer att personer med behörighet att behandla personuppgifterna har åtagit sig att iaktta konfidentialitet eller omfattas av en lämplig lagstadgad tystnadsplikt,
- c) ska vidta alla åtgärder som krävs enligt artikel 32 i GDPR (säkerhet i samband med behandlingen),
- d) ska respektera de villkor som avses i punkterna 2 och 4 för anlitaandet av ett annat personuppgiftsbiträde,
- e) med tanke på behandlingens art, ska hjälpa den personuppgiftsansvarige genom lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder, i den mån detta är möjligt, så att den personuppgiftsansvarige kan fullgöra sin skyldighet att svara på begäran om utövande av den registrerades rättigheter i enlighet med kapitel III,
- f) ska bistå den personuppgiftsansvarige med att se till att skyldigheterna enligt artiklarna 32–36 i GDPR fullgörs, med beaktande av typen av behandling och den information som personuppgiftsbiträdet har tillgång till,
- g) beroende på vad den personuppgiftsansvarige väljer, ska radera eller återlämna alla personuppgifter till den personuppgiftsansvarige efter det att tillhandahållandet av behandlingstjänster har avslutats, och radera befintliga kopior såvida inte lagring av personuppgifterna krävs enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt,
- h) ska ge den personuppgiftsansvarige tillgång till all information som krävs för att visa att de skyldigheter som fastställs i artikel 28 har fullgjorts samt möjliggöra och bidra till granskningar, inbegripet inspektioner, som genomförs av den personuppgiftsansvarige eller av en annan revisor som bemyndigats av den personuppgiftsansvarige.

Personuppgiftsbiträdet ska omedelbart informera den personuppgiftsansvarige om han anser att en instruktion strider mot denna förordning eller mot andra av unionens eller medlemsstaternas dataskyddsbestämmelser.

---

⁷ Artikel 28 i dataskyddsförordningen.

I de fall där ett personuppgiftsbiträde anlitar ett annat personuppgiftsbiträde för utförande av specifik behandling på den personuppgiftsansvariges vägnar ska det andra personuppgiftsbiträdet, genom ett avtal eller en annan rättsakt enligt unionsrätten eller enligt medlemsstaternas nationella rätt, åläggas samma skyldigheter i fråga om dataskydd som de som fastställs i avtalet eller den andra rättsakten mellan den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet enligt artikel 28.3 i dataskyddsförordningen, och framför allt att ge tillräckliga garantier om att genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder på ett sådant sätt att behandlingen uppfyller kraven i förordningen. Om det andra personuppgiftsbiträdet inte fullgör sina skyldigheter i fråga om dataskydd ska det ursprungliga personuppgiftsbiträdet vara fullt ansvarig gentemot den personuppgiftsansvarige för utförandet av det andra personuppgiftsbiträdets skyldigheter.

Användning av personuppgifter vid verkstadsverksamhet för unga

Personuppgifter får användas endast för det ändamål för vilket de har insamlats och om vars behandlingsändamål och behandlingsgrunder deltagaren/den registrerade har informerats på förhand. Uppgifterna ska skyddas från insyn av utomstående. Datasystemen ska skyddas med användarnamn och lösenord. Arbetstränare och individuella tränare samt administratörerna av verkstadens register ges de behörigheter som de behöver i arbetet och användningen av behörigheterna övervakas regelbundet. Fysiska pappersdokument ska förvaras i låsta skåp. Personalen ges anvisningar och utbildning i lagenlig behandling av personuppgifter.

Uppgifterna om den unge ska förstöras genast när de inte längre är nödvändiga för skötseln av uppgiften som hänför sig till hen eller för skötseln av verkstadens uppdrag. Ibland kan det behövas flera kontakter för att nå den unge och den unge kan behöva flera olika former av service. Om den unge meddelar att hen inte vill ha hjälp, ska uppgifterna raderas efter bedömning av den unges servicebehov.

Vid verksamhet med kommunal och samkommunal huvudman tillämpas arkivlagen (831/1994, 1 §) och en arkivbildningsplan (8 §) upprättas. I kommunens arkivbildningsplan bör antecknas att uppgifterna från verkstadsverksamhet för unga förvaras enligt bestämmelserna i ungdomslagen. Kommunen får dock lagra sådana kvantitativa uppgifter om verkstadsverksamheten som hänför sig till utveckling av verksamheten och där det inte är möjligt att identifiera enskilda personer. Exempel på detta är till exempel uppgifter som undervisnings- och kulturministeriet och regionförvaltningsverken inhämtar genom en riksomfattande statistikförfrågan. Uppgifterna i förfrågingen bearbetas och redovisas så att det går att identifiera enskilda personer.

Utlämnande av uppgifter från verkstadsverksamhet för unga

Det är möjligt att det under träningen i ungdomsverkstaden uppkommer sådan information om den unge som behöver lämnas ut till den serviceleverantör till vilken den unge hänvisas. Sådana nödvändiga uppgifter om den unge får lämnas vidare till en annan myndighet endast med den unges uttryckliga samtycke. Om den unge är minderårig, krävs också vårdnadshavarens uttryckliga samtycke. En minderårig ung person får dock besluta om utlämnandet av uppgifterna enligt sin utvecklingsnivå. En minderårigs förmåga att besluta om ärenden som gäller hen själv ska bedömas individuellt. Uppgifterna får endast lämnas ut på ett informationssäkert sätt. Inom verkstadsverksamheten för unga registreras vilka uppgifter om den unge som lämnats ut, när uppgifterna har lämnats ut och till vem. Registreringen görs av den tjänsteinnehavare eller anställda som administrerar verkstadsverksamheten.

Då den unge är under 18 år och om villkoren enligt barnskyddslagen (417/2007, 25 §) uppfylls ska ungdomsverkstaden göra barnskyddsanmälan eller föregripande barnskyddsanmälan till barnskyddsmyndigheterna. Bestämmelser om kontakt med socialvården för bedömning av stödbehovet finns i 35 § i socialvårdslagen (1301/2014). Därtill har polisen (polislagen 872/2011, 4 kap. 2 §) genom lag definierade rättigheter att av huvudmannen för ungdomsverkstadsverksamheten begära uppgifter om den unge.

Den som fullgör uppgifter som avses i ungdomslagen har oberoende av skyldigheten att iakttä sekretess rätt att till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning, om han eller hon vid fullgörandet av uppgifterna har fått kännedom om omständigheter som ger skäl att misstänka att någon löper risk att bli utsatt för våld (28 §).

Personuppgiftsansvarig vid verkstadsverksamhet för unga

Personuppgiftsansvarig

Inom verkstadsverksamheten för unga är det den ordnar verkstadsverksamheten som är personuppgiftsansvarig och som ansvarar för behandlingen av personuppgifter.

- Då kommunen är huvudman för verkstadsverksamheten är det i sista hand det organ som enligt kommunallagen förvaltar ungdomsverkstäderna som är personuppgiftsansvarig och ansvarar för att registret är lagenligt.
- Då verksamheten ordnas av en sammanslutning för service för unga är det sammanslutningen som är personuppgiftsansvarig och ansvarar för att registret är lagenligt.

Den personuppgiftsansvariges ansvar

I enlighet med allmänna dataskyddsförordningen (EU) 2016/679 ska den personuppgiftsansvarige tillhandahålla den registrerade information om behandlingen av personuppgifterna. Artikel 12 innehåller allmänna regler som ska tillämpas på den information som ska tillhandahållas de registrerade (artikel 13–14) och kommunikationen om de registrerades rättigheter (artikel 15–22). Artikel 30 innehåller bestämmelser om upprättande av ett register över behandling (registret ska föras skriftligt och vid behov kunna visas upp för tillsynsmyndigheten) och anmälan om personuppgiftsincidenter (artikel 33 och 34).

Den personuppgiftsansvariges viktigaste ansvar avseende behandling av personuppgifter är att

- tillhandahålla de registrerade den information som avses i artiklarna 13 och/eller 14 i GDPR (utarbetande av integritetsmeddelande och tillhandahållande av uppgifterna i integritetsmeddelandet)
- vidta lämpliga åtgärder för att till den registrerade tillhandahålla all information vilken avser behandling i en koncis, klar och tydlig, begriplig och lätt tillgänglig form, med användning av klart och tydligt språk
- genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa behandlingen
- instruera personuppgiftsbiträdena så att dessa endast utför den behandling av personuppgifter som enligt överenskommelse ska utföras på den personuppgiftsansvariges vägnar
- granska de risker som hänför sig till behandlingen av personuppgifter och genomföra de tekniska och organisatoriska åtgärder som behövs för att minska riskerna
- upprätta anvisningar om behandling av personuppgifter och ordna den utbildning som behövs
- planera hur deltagarna i verkstadsverksamheten ska informeras om behandlingen av personuppgifter
- när personuppgifter insamlas informera den unge och hans vårdnadshavare om den personuppgiftsansvarige, ändamålet för behandling av personuppgifter, utlämnandet av uppgifter samt utövandet av den registrerades rättigheter.

Den personuppgiftsansvarige kan inte överföra sitt ansvar för att säkerställa behandlingen av personuppgifter till ett annat organ eller en annan part.

De uppgifter om en ung person som erhållits i samband med skötseln av uppgifter inom verkstadsverksamheten för unga får lämnas vidare till andra myndigheter eller andra som sköter offentliga

uppdrag endast med den unges samtycke. Om den unge är minderårig, krävs också vårdnadshavarens samtycke. En minderårig ung person får dock besluta om utlämnandet av uppgifterna enligt sin utvecklingsnivå. Uppgifterna ska förstöras genast när de inte längre är nödvändiga för skötseln av verkstadens uppdrag, dock senast fyra år från det att uppgifterna fördes in i registret (senaste anteckning i registret).

Den som ordnar verkstadsverksamhet för unga och den som är anställd hos denne får inte utan den unges samtycke för utomstående röja vad de i samband med skötseln av uppgifter som avses i ungdomslagen har fått veta om den unges personliga förhållanden, hälsotillstånd eller ekonomiska situation eller förmåner eller stödåtgärder som den unge åtnjuter. Om den unge är minderårig, krävs också vårdnadshavarens samtycke. En minderårig ung person får dock besluta om utlämnandet av uppgifter om hen själv enligt sin utvecklingsnivå. (Ungdomslagen 1285/2016, 14 §).

Dataskyddsbud

Dataskyddsbud är en expert inom en organisation, som bevakar behandlingen av personuppgifter och ger hjälp med efterlevnaden av dataskyddsbestämmelserna. Dataskyddsbudet bevakar efterlevnaden av dataskyddsbestämmelserna i hela organisationen och lyfter fram brister som hen upptäcker, ger information och råd om skyldigheterna enligt dataskyddsbestämmelserna till ledningen och de anställda som behandlar personuppgifter, ger på begäran råd om konsekvensbedömningen och övervakar genomförandet av denna. Dataskyddsbudet är även kontaktperson för de registrerade i ärenden som gäller behandling av personuppgifter samt är kontaktperson gentemot dataombudsmannens byrå och samarbetar med dataombudsmannens byrå.⁸

Den registrerades rättigheter

Var och en har rätt till tillgång till sina personuppgifter. Den registrerade har rätt veta om behandlingen av sina personuppgifter, vem som är personuppgiftsansvarig, vad personuppgifterna behövs för, hur länge uppgifterna ska användas, om uppgifterna kommer att lämnas ut och på vilket sätt den registrerade kan utöva sina rättigheter.

Den registrerade har rätt att se och granska de personuppgifter som registrerats om hen i samband med verkstadsverksamheten. Den registrerade kan också begära rättelse eller radering av sina uppgifter.

Om den unge är minderårig har hans vårdnadshavare rätt att få information om behandlingen av personuppgifter i samband med verkstadsverksamheten (skyldighet att informera de registrerade).

Narkotikatest i verkstadsverksamhet för unga

Rätten att behandla uppgifter från narkotikatester, med andra ord när resultat från narkotikatest överlag får behandlas, baserar sig på den lagstadgade rätten att behandla uppgifter i anslutning till arbetsuppgifter.

Bestämmelser om narkotikatest i verkstadsverksamhet för unga finns i 15 § i ungdomslagen. Syftet med narkotikatest är att förbättra miljön och säkerheten i arbetet i ungdomsverkstäderna. Verkstaden ska särskilt se till att uppgifterna behandlas konfidentiellt och att alla intyg gällande testerna förstörs omsorgsfullt så snart det är möjligt med hänsyn till syftet med behandlingen av uppgifterna.

Den som ordnar verkstadsverksamhet för unga får enligt ungdomslagen be den unge att visa upp ett intyg över narkotikatest om det finns grundad anledning att misstänka att den unge är narkotikapåverkad under

---

⁸ <https://tietosuojafi/sv/dataskyddsbud>

träning vid verkstaden eller att den unga är narkotikaberoende. En ytterligare förutsättning är att testet är nödvändigt för att klarlägga den unges funktionsförmåga och att den unge sköter uppgifter som kräver särskild noggrannhet, tillförlitlighet, självständig omdömesförmåga eller god reaktionsförmåga och där den unges handlande under narkotikapåverkan eller narkotikaberoende

- 1) allvarligt äventyrar den unges eller någon annans liv eller hälsa,
- 2) allvarligt äventyrar säkerheten i trafiken, eller
- 3) väsentligt ökar risken för olaga handel med och spridning av i 3 § 1 mom. 5 punkten i narkotikalagen (373/2008) avsedda ämnen i verkstaden för unga eller i någon annan träningsmiljö.

Med intyg över narkotikatest avses ett intyg som utfärdats av en kommunal eller någon annan legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, av vilket det framgår att den unge har genomgått test för utrönande av användning av narkotika som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten i narkotikalagen, samt en på testet grundad utredning om huruvida den unge har använt narkotika för andra än medicinska ändamål så att den unges funktionsförmåga har blivit nedsatt. Intyget ska visas upp inom en skälig tid som bestämts av den som ordnar verkstadsverksamheten för unga. En minderårig persons vårdnadshavare ska underrättas när intyg över narkotikatest begärs.

Information som erhålls i samband med narkotikatest får användas endast för översyn av den unges träningsplan och av det avtal som avses i 13 §. Uppgifterna om narkotikatestet får behandlas endast av dem som ansvarar för den unges träning i verkstadsverksamheten för unga eller av dem som fattar beslut om ändring av avtalet. Intyget över testet ska förvaras separat från övriga personuppgifter. Om den som ordnar verkstadsverksamhet för unga inte får det begärda intyget över narkotikatest och uppgifter enligt 1 mom. har planerats för den unge, kan den unges träningsplan och det avtal som avses i 13 § ses över.

Den som ordnar verkstadsverksamheten för unga svarar för kostnaderna för intyg över narkotikatest som avses i 15 § i ungdomslagen.

På narkotikatestning av unga tillämpas i övrigt vad som i 19 § i lagen om företagshälsovård (1383/2001) föreskrivs om testning av arbetstagare.